

Offentliga konststoppdrag | 2021-11-18

Riktlinjer och rutiner för offentlig konst i Södertälje kommun

Så arbetar Södertälje kommun med offentlig konst

Kultur- och fritidskontoret

Maja-Lena Molin

Södertälje konsthall

08-523 016 12

maja-lena.molin@sodertalje.se

Bild: Elin Magnusson, Om det är högt blir magen rädd men jag försöker ändå. Konstverk för GF-Hallen, Södertälje 2019.

Innehåll

1. Offentlig konst	3
1.1 Konst och politikområdet gestaltad livsmiljö	3
1.2 Konst som en demokratisk rättighet.....	3
1.3 Enprocentregeln i Södertälje kommun.....	3
1.4 Konst i medborgarnas vardag - kort historik	3
2. Riktlinjer och rutiner för offentlig konst i Södertälje kommun	4
2.1 Konstnärliga gestaltningsuppdrag med specifika krav	4
3. Skissuppdrag	5
3.1 Kostnad för projektledning av konstuppdrag	5
3.2 Presentation av projektet	6
3.3 Urvalsmatris	6
4. Projektets avslut	7
4.1 Ansvarsfördelning	7
5. Konstens livslängd	7

Riktlinjer och rutiner för offentlig konst i Södertälje kommun, dnr KFN 21/80

Fastställt av kultur- och fritidsnämnden 2021-12-09

Giltighet: Tillsviare

Ansvar för uppföljning och revidering: Kultur- och fritidsnämnden

Dokumentansvar: Kultur- och fritidskontoret, Södertälje konsthall

1. Offentlig konst

1.1 Konst och politikområdet gestaltad livsmiljö

Den offentliga konsten i Södertälje tillkommer genom samarbete mellan exempelvis konstnärer, arkitekter, landskapsarkitekter och andra yrkeskompetenser som är specialister på gestaltning av vår gemensamma miljö. Att offentlig konst är lika viktigt som arkitektur, form, design och kulturmiljö för våra gemensamma rum understryks idag inte bara av konstprofessionen utan också av politiken. Konstens betydelse framhålls inte minst genom de kulturpolitiska målen för Sverige och av politikområdet gestaltad livsmiljö.

1.2 Konst som en demokratisk rättighet

Konst är en demokratisk rättighet. Detta framgår tydligt av de kulturpolitiska mål för Sverige som har antagits av riksdagen. De framhåller att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå de kulturpolitiska målen ska det offentliga bland annat främja kvalitet och konstnärlig förnyelse. Vårt kulturarv ska också bevaras, användas och utvecklas. Barn är en del av demokratiuppdraget och barnkonventionen beaktas i allt arbete med offentlig konst.

1.3 Enprocentregeln i Södertälje kommun

Södertälje kommun har använt enprocentregeln som en riktlinje sedan 1974 som finansieringsmodell för den offentliga konsten vid ny- om- och tillbyggnadsprojekt av kommunala lokaler. Enprocentregeln är den ekonomiska principen som anger att en procent av den samlade kostnaden vid offentligt finansierad ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Den har aldrig varit en enhetlig regel, utan det är en regel med många undantag. Men det är viktigt att hålla sig till en modell. Regeln är oerhört värdefull eftersom den öppnar upp möjligheter att få medel till konstnärlig gestaltning genom nybyggnation. Idag innebär det att Södertälje konsthalls arbetsgrupp samarbetar med Telge Fastigheter kring framtagande av aktuella nyproduktioner av offentliga konstuppdrag.

1.4 Konst i medborgarnas vardag - kort historik

Konst av hög kvalitet ska finnas i alla människors vardag. Det var ett självklart mål redan när det svenska välfärdssamhället växte fram. När nya bostäder och livsmiljöer skapades, skulle också

konsten ingå: "Den moderna demokratiska staten har att inträda i de funktioner som utövades av furstar, aristokrater och kyrkan i de gamla tiderna", skriver museimannen Axel Romdahl i en tidningsartikel 1933. I texten väcker han för första gången idén om enprocentsregeln som metod för att göra detta möjligt och skriver att: "Samhället skall hjälpa konstnärerna att finna vägen ut till folket (folket taget ej i bemärkelsen blott av kroppsarbetarna utan av alla medborgarklasser)". När riksdagen fyra år senare (1937) antog en finansieringsprincip baserad på den uppfattningen skrev kulturministern (då ecklesiastikminister) Arthur Engberg: "Konsten är på väg att bli allas egendom. Såväl i offentliga byggnader och samlingslokaler som på arbetsplatserna, i fabriker och på kontoren". På 1930-talet tog sig samhället alltså råd att göra omfattande satsningar på offentlig konst för att bidra till ökad livskvalitet för befolkningen. Den allmänna uppfattningen var att ett samhälle utan konst helt enkelt är ett fattigare samhälle.

2. Riktlinjer och rutiner för offentlig konst i Södertälje kommun

I nuläget kontaktas Södertälje konsthalls arbetsgrupp av berörd projektledare från Telge Fastigheter när ett offentligt konstuppdrag blir aktuellt. Aktuella ny- om- och tillbyggnadsprojekt bör ha en totalbudget på minst 100.000 SEK i konstbudget. Utifrån information om platsen samt uppdragets omfattning genom Telge Fastigheters projektledare väljer konsthalls projektgrupp ut ett antal konstnärer för inbjudan till skissuppdrag. Konstverkens beräknade livslängd är tio år, om inte annat avtalats med konstnären.

2.1 Konstnärliga gestaltningsuppdrag med specifika krav

För konstnärliga gestaltningsuppdrag med väldigt specifika krav vad gäller brukare så kan en referensgrupp med representanter från verksamheten bli aktuellt redan vid detta tidiga urvalsstadium, innan beslut av skissuppdrag. Telge Fastigheters projektledare ger konsthalls projektgrupp underlag, såsom ritningar, förslag på platser som kan vara lämpade för placering/samverkan kring ett konstuppdrag, inomhus och eller utomhus. Vid tidiga möten finns möjlighet att samverka kring budgetposter såsom stenläggningar, armaturer, färgsättning etc.

3. Skissuppdrag

Ofta bjuds två till fem konstnärer in för att utarbeta en skiss. Skissarvode utgör cirka 10 % av konstuppdragets totalbudget, exklusive moms. Vid små uppdrag kan en specifik konstnär direktupphandlas då arvodessumman inte överskrider tröskelvärdet för offentlig upphandling. Skissinbjudan görs av konsthallen i samarbete Telge Fastigheters projektledare.

Skissuppdragets arvode bör ligga på cirka 20.000 – 50.000 SEK exklusive moms per konstnär. Vad gäller uppdragets budget som helhet är rekommendationen att arvode utgör cirka 30 % av resterande budget per uppdrag och att 60 % utgör material/produktionsbudget. Cirka 10 % bör sparas till oförutsedda utgifter samt konsthallens arbete med projektet.

3.1 Kostnad för projektledning av konstuppdrag

Konsthallen debiterar projektet per timme för projektledning av konstuppdraget som stäms av med Telge Fastigheters projektledare. Konsthallen ser även till att en skylt produceras till verket/verken.

3.2 Presentation av projektet

I samarbete med Telge Fastigheter ordnas sedan en presentationsdag där inbjudna konstnärer presenterar sina skisser för konsthallens arbetsgrupp, ansvariga för berörd verksamhet och projektledare från Telge Fastigheter, samt eventuella byggnadsentreprenörer/arkitekter. Efter presentation följer diskussion. I detta läge skall dock specifik hänsyn tas till konstexperternas åsikt i frågan. Beroende på uppdragets storlek väljs en eller flera konstnärer ut. Ett ärende skrivs fram till kultur- och fritidsnämndens konstinköputskott som har delegation att besluta om inköp av konst där beloppet överstiger 1 prisbasbelopp.

3.3 Urvalsmatris

Urvalsmatris används av Södertälje konsthalls arbetsgrupp för att på ett rättvist sätt bedöma de inkomna förslagen. I de fall verksamheterna är delaktiga i urvalsprocessen för vi en dialog kring exempelvis pedagogiska ingångar och lyhördhet för den primära målgruppen.

Poängfördelning

Dela ut 1, 2 och 3 poäng till konstnärerna i varje rad, där favoriten får 3 poäng o.s.v.

Urvalskriterier	Konstnär A	Konstnär B	Konstnär C
1) Teknisk genomförande			
2) Realistisk budget			
3) Känslighet för plats och situation			
4) Lyhördhet för brukare/medborgare			
5) Konstnärlig kvalitet/innovation			
6) Konstverkets miljöaspekter			

Poängen för punkterna 4 och 5 dubbleras.

Efter beslut i konstinköputskottet tecknas avtal med konstnären.

4. Projektets avslut

När projektet är färdigställt bjuds konstnär samt de verksamheter som berörs av konstverket, Telge Fastigheters projektledare och Södertälje konsthalls projektgrupp in till invigning av konstverket. Konstnärens medverkansarvode vid invigningen finns avtalat i kontraktet kring uppdraget. Invigningen ingår som en del av planeringsarbetet kring konstverket där Telge Fastigheters projektledare och Södertälje konsthalls projektgrupp är arrangörer, om ej annat avtalats. En slutbesiktning av konstverket genomförs med representanter från Telge Fastigheter och Södertälje konsthalls projektgrupp samt konstnär i det fall det är möjligt. I slutbesiktningen fastställs att konstverket är installerat korrekt och att skylt och eller annan information eller delar som tillhör konstverket är installerade enligt önskemål.

4.1 Ansvarsfördelning

I slutbesiktningen ses också ansvarsfördelningen kring konstverket över. I det fall då konstverket står på parkmark ombesörjer samhällsbyggnadskontoret underhåll, exempelvis snöröjning. I det fall då konstverket finns i verksamhetsanknutna lokaler tillfaller underhållsansvaret fastighetsägaren, Telge Fastigheter.

5. Konstens livslängd

Generellt skall den offentliga konsten som projekteras bestå i minst tio år om inte annat avtalas med konstnären. Vid inträffad skada på konstverk: både Södertälje konsthall och upphovsperson (konstnär) skall kontaktas av Telge Fastigheter. Kostnad för reparation står Telge Fastigheter för, om inte annat är överenskommet. Vid eventuell rivning av fastighet där konst är placerad skall Södertälje konsthall och upphovsperson (konstnär) kontaktas. Verket skall i första hand omplaceras, om detta ej är möjligt skall verket dokumenteras professionellt genom Södertälje konsthall innan destruering.